

Paris den 15 December 1874

Högtärade Farbror och Faster!

I torden blifva förundrade att bekomma ett bref från Paris, men nu vill jag ändteligen efter 8 à 10 års tystnad ännu en gång skrifva till Norden, till de få som ännu finnes, af mina släktingar; men först och främst beder jag min goda Farbror och Faster att förlåta mig min långa tystnad, men på månet år har jag ej just haft något särdeles glädjande att meddela; nu är det, Gud vare lofvad! bättre. Jag vill gifva min goda Farbror och Faster en liten skildring af mitt förflutna lif sedan jag såg eder sist, men i måsten förlåta mig, ty jag skrifer numera, svenska språket rätt illa, emedan jag talar det högst sällan; jag talar mest franska, italienska och tyska.

Min saliga moder dog i Juni månad 1866; jag låg då i Stockholm för att taga min examen på Kongl. LifGardet till Häst. Denna examen avslutade jag samma år i augusti, och emedan då kriget emellan Österrike och Preussen ännu var i full gång, så tog jag tjänst i den Österrikiska arméen som under Löjtnant, ty mina examina hade jag gjort i Stockholm. Efter detta krigs slut gick jag, 1867 till Frankrike, men enligt der gällande lagar måste jag börja på nytt igen som simpel soldat. Det gjorde jag. Jag bevistade, i Italien, dit mitt regimente sändes, slagtingarne vid Mentana och Monte Rotonde, samt afären vid Aspromonte. Nu lågo vi garisionerade i Rom och i landet omkring till 1870. Den 20 Sept: samma år blef jag vid stormningen af Rom utnämnd till officer och riddare af St Gregoire-korset.

Förut hade jag fått tapperhets medaljen. Emellertid hade nu kriget emellan Frankrike och Tyskland utbrutit och så blefvo vi kallade tillbaka till Frankrike, för att gå emot preusaren och dermed var jag mycket belåten, men i detta förfärliga krig från 1870-1871 förlorade vi fransmän! Tänken eder goda vänner att öfver 74,000 fransmän stupat eller dött i hospitalerna och Lazaretten. Jag kom lyckligt undan med ett helt litet sår; jag fick ett sabelhugg öfver huvudet, föll af hästen, i det jag afsvimnade, och föll emot en kanon lavett som avbröt mitt nyckelben. Jag blef sedermera upptagen i en ambulance, det vill säga flygande Lazarett, blef förbunden samt förd fången till Tyskland. Der satt jag fången tills i maj månad 1871; då jag då blef fri igen ifrån krigsfångenskapen så gick jag tillbaka till Frankrike och stred emot Comunen. Nu skall jag om några dagar afresa till de franska besittningarna i afrika, der skall jag göra tjänst som officer på ett infanteri regimente som kallas La Ligion Etrangère, det vill säga:

Främlingsregimente. Jag har nu gifvit eder en kort berättelse af mina öden. Jag har 2 ordnar och en tapperhets medalj. I denna höst var jag hemma i Hernösand för att hälsa på, och besöka Pappas och mammas graf, jag tänkte äfven fara till Söråker, men ett telegraf-dépech kom som kallade mig tillbaka till armeen, sålunda blef det ej möjligt, ty tiden var för kort för mig, men jag beklagar det mycket. Om i viljen skrifva till mig efter den den [sic] adresse som jag nu sänder, så skall jag sedan sända eder mitt portraite i uniforme. Nu beder jag eder, kära Farbror och Faster att hjerteligen hållsa all släktingarne från mig. Anna i Berge och alla kusinerna. Gud allena vet om jag någonsin mera återser den svenska jorden, men jag kan blott säga att: Ske Hans heliga villje! Från Hernösand har jag hållsat till eder alla med en Herr Backlund. Jag hoppas att han framfört mina hälsningar. Lefven nu, troligtvis för alltid, väl, och bedjen till den gode Guden för eder

högaktningfulle och tillgivne broson Johannes Felldin Löjtnant.

Säida i afrika den 18 januari 1875.

Kära och ärade Farbroder!

Just i går afton bekom jag Farbrors kära skrifvelse af den 1 januari, detta bref har blott behöft 17 dagar och nätter för att komma mig tillhanda, således har det gått mycket snällt.

Min kära Farbror frågar mig huru gammal jag är; jag är född den 28 sept: 1844, således har jag passerat mina 30 år, 3 månader och 20 dagar, den dag som i dag är. Jag blef officer för flera år sedan och utnämnd till Riddare, med partikeln de framför mitt namn, i December 1871.

Jag ser att Farbror och Faster nu äro bra högt i ålder; Gud gifve att jag ännu en gång i tiden finge se eder, men om ej så är, så skola vi hoppas på ett återseende på andra sidan grafven, hos Gud. Min lifstid kan vara lång ännu, men lika lätt kan den inom kort afklippas af en kula. Gud gifve då att jag kunnat väl bereda mig för min sista stund! För oss krigare är det högst nödvändigt om vi ej villja gå förlorade i evigheten. Evigheten är förfärlig för dem som ej hafva någon tro, men döden har ingen fasa för dem som ällska Herren och söka att lefva så som om hvarje dag vore den sista. Jag är beredd, ske Herrans villja!

Här i afrika är klimatet mycket vexlande. Nu är här vinter, det vill säga den vackraste årstiden, om dagarna hafva vi ända till 25 graders värma, men om nätterna hafva vi mer än 8 à 10 gr.; Men i Maj månad börjar den stora hettan som går många gånger ända upp till 50 grader (allt Celsius.) detta fortfar tills i början på september. Alla växter, allt gräs är då som det vore förbrändt, man andas den heta luften med möda, menniskor och djur äro färdiga att dö af utmattelse som kommer af den starka svittningen.

Således sen i att om sommaren frysa vi ej. Mitt bref blef i går afbrutet genom exercis, men jag vill nu i dag, den 19/1 fortsätta. Kära Farbror, jag förstår väl att i villjen hafva ett portrait af mig, derföre sänder jag ett som är tagit för 4 månader sedan i Génève (Genf) i Schveitz när jag var der; det är i uniform och man säger att det är mycket likt; jag bär der alla mina ordnar och medaljer, ty det är i grande uniform (Gala tenue).

Jag beder eder att snarligen skrifva och säga mig om detta mitt bref kommit eder tillhanda. Jag kommer att stanna i detta läger som jag tror 2 månader, men då vet jag ej hvart det bär. Om i söken på kartan så finnen i lätt hvar jag är: 1° Afrikas kust mot Medelhavet: 2° Oran 3° Mascara nästan i syd, och så Säida der jag nu ligger i garnision.

Lef nu väl! Kära Farbror och Faster!!! Hällsa min kära cousine Olivia och säg att jag ej glömt henne. Säg Faster att jag ej heller glömt tjern[?] som hon så många gånger gifvit mig.

Tusende hällsningar till alla cousinerna och släktingarne, och varen i sjelfve hjerteligen och med vördnad hällsad af eder högaktningfulle Broderson

Johannes de Felldihnj
s. Lieutenant
au Regiment Étranger

P.S. Min nuvarande adresse är på andra sidan, copiera den helt simpelt!
F.

Monsieur le Chevalier
Jean de Felldihnj
Sous-Lieutenant au Regiment étranger en garnison à Saïda.
France
Algérie. Provinc d'oran.

Saïda, Province d'Oran, Algérie, den 10 Mars 1875.

Högtärade och Käraste Farbroder

Hjerteligen får jag tacka eder för den sist bekomna, kära skrifvelsen; det gläder mig oändligt att höra att min gamle och vördnadvärde Farbror och Faster befinna sig väl. Lefver Farbror Felldin i Jernsgården ännu? I säger gode Farbroder att mitt Portraite ej synes var likt mig för 13 år sedan, men jag beder eder betänka att 10 års fält-lif fullt af mödor, faror, strapatser och sjukdomar väl kunnat förändra pojkens mjölkansigte till mannens alvarsama och mognade drag.

Hvad postportot vidkommer är jag fullkomligt af min ärade Farbrors mening att det är bättre att hvar och en betalar vid framkomsten, ty ofta måste vi sända våra bref med (Spahis) (Infödda ryttare i fransk tjenst) öfver 10 kilomêtres mången gång, till Saïda eller till Mascara, allt eftersom hvar vi befinna oss i tjenstgöring.

Inga närmare släktingar på mödernet lefva mer; undantagandes en cousine till min saliga moder, Handlanden Mellbergs fru i Härnösand. Jag beder Eder högaktningsfullt att hjerteligen hållsa alla, alla släktingar från mig, det vill säga de på min salig Faders sida, som ännu lefva.

Den franska regeringen betalar ej mycket, men emedan vi ligga i fält så bekomma herrar officerare s. Liutenanter 196 francs i månaden, och herrar Lieutenanter 204 frs. Detta är ej mycket ty allting här är förfärligt dyrt; tänken eder att Epauletterna, som måste vara af guld, kostar 81 francs (1 fr. = 75 öre svenskt.), en god sabel 50 frs, min révolver kostar 150 fr., men det är ett prakt-vapen, kolfen är af elfenben, och pipan samt alla jernsaker äro starkt försilfrade för att undvika rost, detta vapen har mer än en gång i sista ögonblicket räddat mit lif. Men en god arabisk fullblodshäst som i Sverige kostar minst 3 à 4,000 kronor, kan man här köpa för 600 francs.

Medan jag tänker derpå vill jag bedja ider, käre Farbroder, se efter på mitt sednast afsända brefcouvert om det ej är för 60 cent: frimärken; om ej så är, så varen så goda och sägen mig det, ty då har le Spahis stulit bort något af dem och jag vill straffa honom, här bestrafas stöld mycket strängt, och det är blott rätt ty hela den infödda befolkningen äro tjufvar, de tro till och med att de göra något ärofullt, blott de ej bli upptäckta. War god och lemna inneligande bref till min cousine Olivia, samt hållsa Cousin Ågren och allesammans, tout le monde enfin!

Min adresse är ännu för 4 eller 5 veckor den samma som sist (hit till Saïda).

Legionären Jean de Felldihnj's brev (1874-1879)

Lef nu väl, käraste och vördade Farbroder och Faster, och tänken ofta med välvillja på eder fjerran varande, högaktningfulla släktinge

Jean de Felldihnj
s Lieutenant
1er Bat: 4eme Comp: Regiment Etranger.
Saïda, Province d'Oran. France Algerie

Geryville, afrika, Province d'Oran den 21 maj 1875.

Käraste Syster Olivia,

Tack, hjertligt tack för den sednast så innerligt kärkomna skrifvelsen, och förlåt mig att jag dröjt så länge med att besvara den, men när jag omtalat hvad som har förhindrat mig så är jag öfvertygad om min lilla, goda Systers ursäkt.

Brefvet af den 28 Mars bekom jag den 15 April, och redan den 20 ryckte vi ut på nytt emot araberna; Marschen gick, en stor del, genom öcknen som kallas le petit Sahara, det vill säga: den lilla Sahara, men som ej har mindre än 6 dagsmarcher, och hvares ej finnes den minsta buske endast en saltartad sand, och här och der ett slags gräs som kallas alsika, och hvad som är svårast det är att man finner mycket sparsamt en smula vatten, och hettan går månggång upp till och öfver 50 grader celsius.

Den 3 Maj kommo vi i sigte af fienden, och den 4, 5, 6 och den 7de levererades slagting. Det gick hårt på, mången af mina kamerater beto i gräset, det vill säga dogo den ärofulla döden för Frankrike; många soldater föllo äfven fjerran från Europa; mitt compagnie var 180 man starkt, men när allt var slut så hade jag vid den högtidliga dödsappellen förlorat 72 man. Jag har, Gud vare lof, kommit helskinnad undan för denna gången, men hvem vet hvad som kan ske härnäst.

Vi hafva framträngt 273 Kilomètres längre i det inre af Afrika än någonsin skett, vi ligga nu i förpost, och vi kalla vårt befästade läger för Geryville, vi bekomma 2 gånger i veckan posten ock bref för dem som hafva några. Infödingarne äro ytterst hatfulla och om en af oss aflägsnar sig blott 300 famnar från lägret är han säker att blifva mördad.

Vi hafva det oaktad mycket sträng exercise, jag måste stiga upp hvarje morgon kl:4 för att visitera och exercera mina män. Förlåt mig, lilla syster att jag nu skrifver mycket litet, men jag lofvar mera nästa gång, ty nu har jag förfärligt mycket att göra.

Jag sänder nu ej något till min vördade Farbror, men härnäst jag skrifver så skall jag äfven skrifva till honom; Jag ber om mina vördnadsfullaste och hjertligaste hällsningar till farbror, faster och alla cousinerna, och jag bifogar min nuvarande adresse, Skrif genast, men betala ej brefvet, obetaladt kommer det säkrare fram. Adieu! och glöm mig ej i dina böner min lilla syster, derom beder din tillgifvne broder i Herran
Jean de Felldihnj

Skrif adressen precise så som jag skrifvit den, och skrif snart – snart – snart.

Geryville den 27 Oktobre 1875.

Kära, lilla Syster Olifvia

Du kan alldrig tro huru hjertans glad jag blef när jag för 3ne dagar sedan bekom dett bref och, hvad som ännu bättre var, ditt portraite. Hjertlig tack! Käraste Syster!!! Jag hoppas att du ej behöfver många ord och fracer för att förstå huru kärkommet det var.

Detta är nu det sista bref som du får från mig här i Geryville, ty vi rycka ånyo ut igen om 4 dagar; således när du bekommer detta då är jag redan långt härifrån, men vi retournera (återvända) snart till Saïda; således skall jag nu gifva dig en ny adresse, och jag vill hoppas att du, min lilla Syster skrifver genast, Hvarför säger du i det sednaste bref att det är kanhända det sista bref som jag bekommer ifrån dig? Nej tack! Derpå går jag ej in; hvarför vill du ej mer skrifva? Det kostar ju ej så mycket, och om du viste huru stor glädje det gör mig så sade du ej detta, Du är käraste syster nästan den enda som jag är i intime correspondence med, ty jag vill och kann ej räkna till intime och hjertlig min praktiska brefvexling vare sig med det svenska Hofvet eller andra hög[?] så väl i Sverige som i hela Europa. Kanhända att när jag skrifver nästa gång så anoncerar jag dig ett nytt krig, denna gång mot Turkarne hvilka hafva brutit en förbindelse vis-à-vis Frankrike och England samt andra magter, men det är vi, fransmän som det tillkommer hedern att hämnas det förolämpade Europa; och hämden blifver ärorik och élatante.

Du önskar, kära Syster att jag skall återvända till fosterjorden; Ack käraste vän! Ingen kan önska det mer än jag, men med hvad kan jag lefva i den fjerran kalla Norden, jag är ju fattig, jag har blott mitt svärd, min ära och mina blesurer! Dock kan det hända att jag nästa sommare tager permission och reser till Sverige om det låter sig göra. Min gamle Général's son kommer då att följas mig; vi hoppas att kunna fiska i fjärdarne i Norland ty vi ällska båda mycket att meta. Jag hoppas att kunna komma till Söråker på samma gång. Blifva vi välkomna?

Hällsa hjertligen Farbror och Faster från mig, och säg farbror att en svensk mil är ungefär 10,680 mètres och 1 kilométer har 1,000 mètres, det vill säga att en $\frac{1}{4}$ mil svensk är = 2 kilomètres och 670 mètres. Hälsa alla släktlingarne på det hjertligaste och särskiljdt Ålund och hans hustru från deras fjerran varande cousin!

Jag gläder mig hjertligt och tackar Gud öfver att Skörden har varit god i fjerran Norden; Måtte den Evige städse skydda och välsigna edert arbete och till sist låta oss sammanträffa hos Honom hvarest ingen skiljsmessa mer är att befara!!! Nu lef hjertligt väl för denna gång och bed Gud för Din innerligt tillgifvne Broder Johannes.

Skrif adressen pecise så som jag skrifvit härnedanföre!
Monsieur le Chevalier [Jea]n de Felldihnj Sous-Lieutenant à la Légion Etrangère. Via France. Algerie. Province d'Oran. Saïda.

Jag har glömt att säga dig kära syster att den gamle soldatens, det vill säga Sergentens namn, som räddat mitt liv: Frenzinger, han var född i Elsass. Bed för hans själs ro! Skrif snart, snart!! F.

Sfissifa, förpost i Öknen, den 1 januari 1876.

Dominus Vobiscum!
("Herrans frid vare med Eder!")

Käraste Syster Olifvia!

Det är nyårsdagen, och jag vill ej låta den tilländalöpa utan att hafva rigtat några ord och många välgångs-önskningar för det nya året till dig, min syster, till Farbror och Faster och till alla mina släktingar som lefva i Norden.

Jag börjar mitt bref med den fridshälsning som i vår heliga Kyrka så ofta upprepas, och hvad kan vara skönare än dessa kärleksfulla ord: "Herren vare med Eder!" Jag vill af allt, och ur djupet af mitt hjerta önska eder alla ett godt nytt år, med allt möjligt godt, men först och främst och framför allt: vår Herres Jesu Christi Nåd och frid! Omfamna Farbror och Faster och alla släktingarna på mina vägnar, och tillropa dem mitt "Dominus vobiscum!" (Herrans frid vare med eder!). Det är en latinsk översättning, eller snarare, vi hafva öfversatt dessa ord från latinets, men här i södern brukas det latinska språket mycket i Gudstjensten, och det brukas därför att det var och är det enda språk hvaruti Guds namn ej kan missbrukas och följaktligen ej skymfas. Jag önskar särskildt för oss båda att Himlen måtte låta oss lefva för att jag och vi ännu en gång måtte få se hvarandra här i jordelifvet, men måtte alltid Herrens villja ske! Det är det bästa af allt!

Jag ligger nu förnärvarande i garnison uti en liten Gräns-fästning som kallas "Sfissifa" den är ej stor och jag commenderar hela Garnisonen samt fästningen och alla bastionerna omkring.

Ansvaret är mycket stort, och till på köpet har en hel arabisk tribu, (d. v. s. en hel stamm) gjort uppror och, kommande från Marokanska gränsen, dödat och såradt en hel hop av de våra. Vi sätta oss i ett godt försvarstillstånd och om de komma så vill jag visa dem att en svensk norrlänning kan taga emot dem med varma servieter, men dessa fega stråtrövare äro för fega och rädda, de våga ej sig ofta i den öppna och ärliga striden som deras landsmäns vana är, nej dessa villja blott stjäla och mörda! Men hämden vakar! deras bestraffning är ej fjerran ty redan samlas trupper för att, med de mina, öfverraska och nedergöra dem alla; det blifver då stort skrik, ty när en gång våra soldater äro uppretade så spara de ej ens barnet i moderlifvet, allt måste då vigas åt döden, och thyvärr! Dödens engels svarta vingar sväfva ofta öfver dessa ödsliga och, i fridstid, dödysta slätter.

Om en månad så återvänder jag till min gamla garnison i Saïda, och jag hoppas att du, min kära syster, snart skrifver och svarar på detta bref. Jag tackar dig hjertligt för det sista kärkomna brefvet. Jag hade verkligen tänkt att nästa sommare kunna få resa hem till Sverige ännu engång, men thyvärr! Jag måste snart aflägga en ny examen för min beföring, och som jag hoppas med Guds hjälp att ärofullt genomgå. Denna examen uppslukar allt hvad jag kunnat sammanrafsa och ännu mera dertill, men jag beklagar mig ej, måtte blott den gode Guden hjälpa mig att med heder genomgå den så är

jag säker om en mycket snäll befordran; då kan jag om 2 eller 3 år vara förste löjtnant, det är en poste som vanligen låter vänta på sig i 6 till 8 år, men jag kommer ej att vänta så länge, för mig ska det gå fortare eller också stupar jag i någon slagtning.

Vi hafva här ungefär 40 svenska mil till närmaste europeiska människoboning; posten kommer blott 2 gånger i veckan, och då alltid med ridande Kurir, som, väpnad från hufvud till fot, beledsagar postväskornas förare.

Jagten är mycket god, jag jagar här: Panther, Jaguar, Hyena, Schakal, Antilop, Gazeller, Hare, Rapphöns, Lärkor och Kramsfogel, allt detta hvimlar i en oerhörd mängd om hvaran, gång efter annan skjuts i öknen en eller annan Strutz, men de äro ytterst svåra att träffa på.

För 8 dagar sedan sköt jag en Örn som är dubbelt så stor som våra fjellörnar, den är så stark att han i sina klor, med stor lätthet bortför det största får eller den största gumse. Han har på hufvudet en tofs liknande sidensvansens, men mycket större; gör dig, käraste syster en föreställning om denna örns storlek af dessa 2 af dess minsta fjädrar af dess hufvud, som jag sänder dig. Jag hade gjerna velat sända Farbror en Lejon-hud för hans släda, men de äro nu så dyra, ända till 1,200 francs, att jag ej mäktat att kunna köpa den, jag vill heldre döda lejonet med egen hand!

Nu käraste, lilla Syster och alla släktingar önskar jag eder ”farväl” för denna gång och jag bifogar härunder den adresse som skall skrivas för att brefvet skall kunna träffa mig på min genommarche.

Lefven väl! Gud beskydde eder alla, och skrif mycket snart, derom beder din trogna och tillgifvna Vän och Broder
Johannes de Felldihnj
S. Löjtnant

Min adresse som den skall skrivas:

Via France

Monsieur

Jean, Chevalier de Felldihnj

S. Lieutenant à la Légion Etranger

Saïda

Province d’Oran

Afrique

Militair Lazarettet för officerare i Oran, Afrique, den 7 September 1876

Käraste Syster Olivia!

Jag tackar dig hjerteligen för ditt sednaste kärkomna bref, jag ser deraf, Gud vare lof, att i hafven alla hällsan; Jag kann thyvärr ej säga detsamma, jag ligger här i sjukhuset för herrar officerare sedan an 14 dagars tid och jag frucktar att det dröjer hela september månad innan jag kan blifva fullkomligt återställd. Jag har en sjukdom som kallas dyssanterie, det vill säga ett slags diarrhé med en stark åtföljande feber och kramp i alla leder; jag har lidit rätt

mycket derutaf, men Herren hjälper mig nog; den Han ällskar den agar Han också – därför är jag lugn!

Jag har bekommit denna sjukdom genom många mödor och genom för många och för mycket tröttsamma marcher och fäktningar; huru stark än människan är till kroppen så kommer dock en tid då utståndna mödor och lidanden uttaga deras rätt.

Jag har nu under tio års tid farit vida omkring, sett mycket och äfven lidit mycket, derföre vore det mig ej emot om den Evige der ofvan molnen ville kalla hem sin tjenare, der på den andra stranden återfinner jag fader och moder – här på jorden finnes ingen glädje för mig mer, mitt rätta hem är i himlen, och jag väntar med otålighet den stunden då Herrenropar: kom hem i den Fadens Rike!

Dessa rader, min kära syster, komma dig tillhanda emot slutet af September månad tänker jag, derför vill jag gifva dig en ny adresse ty om jag lefver så ändrar jag garnison i början af oktober månad: Skrif mitt namn som förut naturligtvis, men efter namnet i stället för Saïda så skal det skrivas sålunda: ”Sidi-Bel-Abbés” ”Province d’Oran, Algerie.”

Vi hafva haft en förskräckligt het sommare, thermomètern har rätt många gånger, ja nästan hvarje dag, visat ända till 65° celsius vid middags tiden, du kan väl då tänka dig min käraste syster huru en nordens son måste lida af en sådan förfärlig hetta!

Jag hoppas att jag i början af oktober månad kan bekomma en permission, för min hälsas vårdande, af en 2 eller 3 månaders tid, men jag kan ej bekomma permission för att besöka Sverige, och dessutom felas mig medel till en sådan lång resa. Jag har nyligen oaktat min förstörda hälsa, aflagt en examen som kostat mig öfver 250 francs, men jag hoppas att den gjort godt för min framtid – Gud gifve det!

Nu vill jag sluta för denna gång med mången hjertlig och kär hälsning till alla släktingar, vänner ock bekanta, men först och främst till min gamle farbroder och faster; Glöm mig ej i dina böner, käraste Syster, jag glömmet ej heller dig. Lef hjerteligen väl och skrif snart till din käre Vän och Broder Johannes de Felldihnj.

P.S. Det är ännu en svensk här, men han är blott under officer, jag har ej sett honom ännu ty han tjenstgör å en annan garnison än jag; en Baron Stjernblad från Skåne har varit här någon tid, men han är nu bortrest.

Dig, käraste syster, att försöka bedja Herr Håfverläng i Fjäl om han ej kunde ha godheten att utklippa det stycke ur tidningen som han läst och gifva dig det för att tillsända mig; du kan väl förstå huru mycket det skulle intressera och fröjda din fjerran varande broder som nu på nära 2 års tid ej sett ett enda svenskt ord. försök det derom beder Din tillgifvne Johannes.

De tidningar som tala mest om afrika och oss äro aftonbladet och Dagligt allehanda, båda Stockholms tidningar. F.

Geryville i det innersta af Afrika den 13 April 1877.

Käraste lilla Syster, från det längst aflägsnaste utpost som vi hafva här i Afrika så sänder jag dig ett par rader för att låta eder veta att jag lefver ännu. Tiden är kort. Vi rycka ut i morgon klockan 5 f.m. Gud allenast vet när vi komma tillbaka och om vi återvända. Jag har nu, Gudskelof, en temmeligen bra hälsa, men dessa oupphöligena marcher och contra marscher och fäktningar uttröttar den starkaste af våre män. Jag sänder dig, käraste lilla Syster en pressad blomma som jag brutit långt i fjerran; Det är ett öcknens bar, en Réséda, men utan doft, hon har ej till näring annat än sand och sol.

Solen bränner och sanden är torr, derutaf kan ej den arma blomman dofta. Tiden lider, jag måste sluta ty mina män äro snart färdiga för att kanhända gå en säker död till mötes; jag går med dem, med mina ädla bussar. Gud hjelpe oss! Adieu! Hällsa alla Slägtingar och vänner. Om du skrifver, så skrif på Mascara. Afrique. Annars är adressen den vanliga.

Jag omfamnar dig Käraste syster äfvensom Farbror och Faster.

Lef väl!

Din Broder

Jean de Felldihnj

S. Lt.

Mascara le 30 Avril 1877.

Käraste lilla Syster

Jag vill ännu en gång i stor hast tillsända dig några rader. Jag är nu ändtligen kommen hit till Mascara, det är en garnision som är en smula nöjsammare än dem som jag haft hittills.

Vi hafva haft förfärliga strapatzer och uthärdat otroliga mödor och hettan börjar att blifva ganska stark. Tänk dig nu, just nu under det jag skrifver till dig har jag i mitt rum 21 grader och i solen är det 35 grader hett. Föreställ dig att vara tvungen att marchera i denna hetta, i detta dam och stoft är ingen småsak.

Jag har tänkt att i denna sommare taga afsked ur den franska arméen för att komma hem till mitt gamla Sverige och i ro och lugn sluta mitt så oroliga lif; isynnerhet om jag hade kunnat bekomma en plats som kunde gifva mig mitt bröd; Men jag tror ej att denna sköna förhoppning kan förverkliga sig ty vi hafva just i dag bekommit nyheten om att ett stort europeiskt Krig är oundvikligt. Wi marchera troligtvis emot tyskarne och de af den armée-corps, till hvilken jag hör, som stanna qvar i Afrika hafva att göra med musulmännens krokiga sablar och silfverglänsande pistoler och deras ännu farligare guldbelagde långa lansar. Men skulle emot all förmodan freden fortfara då tror jag nog att vi i slutet på denna sommare se hvarandra igen efter en skilsmessa af något som innemot 10 eller 12 år. Ah, ack huru hjertans gjerna ville jag ej sluta jordlifvets kamp i mitt älskade fosterland, och derifrån gå hem till min himmelske fader! Men nu har åter Krigsfacklan tänts i södern och i orienten, snart flamma dess hemska sken i Europa, och dödens ohyggliga dans börjar snart. Snart dånar och ryter fältkanonens stämman öfver berg och dalar; snart höres från hvarje kyrktorn stormringningar; Snart brinna by vid by. Barn och qvinnor skynda undan dödens snabba budskap kulorna, men männen, de måste lugnt gå emot det

dödande lodet, den spetsiga bajonetten eller blifva sönderslitna af de créverande granaterna. Jag tycker mig redan höra de olyckliga sårades sönderslitande skrik, och mången dör med en af smärtan och förtviflan afpressad förbannelse på läpparne. O Gud, det är förfärligt!

Ryssland går emot Turkiet. Detta har förklarats för alla Musulmännen att det börjar det heliga Kriget, det vill säga alla Kristnas utrotande. Detta är turkarnas heliga Krig! Tyskland griper troligtvis an Frankrike eller Österrike, och så tror jag att vi nog komma att hafva en liten dans med de fördömde italienarne. I alla fall, måtte Gud hjälpa oss! Måtte Allfadren der ofvan hafva oss arma soldater i Sitt nådiga hägn, och måtte Han låta dem som Han betecknad med dödens märke, hamna uti Hans strålande boningar der ofvan Stjernorna!!!!

Jag beder dig Käraste lilla syster att ännu en gång skriva till mig. Gud vet om du någonsin mer får höra utaf din stackars broder annat än som fallen på hederns, ärans och stridens valplats! Adressera ditt bref på Mascara, om vi skulle vara utryckte redan så kan det komma mig tillhanda ändå, men jag tror ej att dansen börjar så snart, men ingen kan veta i alla fall huru det kan gå; och om kriget bryter ut i Europa då blir brefvexlingen nästan helt och hållet omöjlig ty all postförbindelse upphör då naturligtvis.

Nu skall du hjerteligen omfamna ock kyssa Farbror och Faster och alla cousinerna och Släktingarna från mig, och säg dem att bödens ord äro kraftiga hos Gud äfven för den som är långt i fjerran och som den ena eller andra dagen kan vara kallad att inställa sig inför den Eviges stränga domstol. Måtte de då altså bedja för mig! Tron ej att glömmet eder! Oh, nej! I soldatens korta, men säkert till himlen gående böner ären i alltid hvarje dag inneslutne. Ej gör det något om bönen är lång eller kort blott den går från hjertat. Till och med den tystaste suck under det skarpaste kanondån går till himlen raka vägen, och blir hörd!

Nu Adieu, farväl! Gud beskydde och välsigne eder alla, och var hjertligt hälsad af din broder
Jean de Felldihnj
S. Lieutenant.

P.S. Sist jag skref ville jag sända dig en öknens résida, men jag såg försent att den fallit ur brefvet. Jag tog den tillvara och sänder dig den nu. Lef väl! Gud beskydde oss alla och gifve oss den evige friden i Hans saliga boningar!!!!

E.

Blida, Provence d'Alger den 12 November 1878

Kjäreaste Släktingar, Käraste Syster!

Jag trodde ej att jag kunde ännu en gång finna lägenhet att skriva till eder, men Gud har hjälpt mig ännu en gång ur farorna af ett ett [sic] lif fullt af faror ock äventyrs.

Jag är nu sedan 8 dagar i en liten stad som kallas Blida, jag kommer troligtvis att stanna här ännu 2 månader, då rycker jag med min trupp till en annan plats som kallas Tiarêt. Jag har haft mången motgång, men dock, med

den gode Gudens hjälp, kommit helskinnad undan. Jag har varit så långt nere i süder att knappt 5 af oss alla 600 officerare har i afrika varit så långt. Vår högsta pina var vatten, det är nästan en omöjlighet att finna, och vi hava lidit förskräckligt af denna omöjlighet; mången gång voro vi tvungna att marchera hela dagen och en del af natten för att finna en Kjölla som mer än en gång var uttorkad när vi kom fram; hvad var då att göra? att döda en kamel och taga det vatten som detta djur bevarar mången gång ända till 4 dagar i magen. Tänken eders detta vatten! Det är rysligt, men man är tvungen att dricka. mången är af törsten tvungen att dricka annat än vatten. Araberna flydde frammom oss, men det var dock en ock annan som föll (stupade) för våra kulor, vi hafva ej haft många döda, men temmeligen många sårade.

Hela kolonnen inryckte i Bel-Abbès med 120 sårade soldater och 4 officerare; det är ingenting efter en sådan lång campagne.

Min hälsa är Gudschelof temmeligen god, men det oackadt är jag temmeligen uttröttad.

Förgät ej att jag tänker alltid på eder. När jag ser månen skina, då tänker jag: Ser du min syster, och ser hon dig, om så är, då ser vi oss bägge i din blanka och glänsande spegel, men vi äro så långt från hvarandra, så långa oändliga haf äro emellan oss att det är nästan omöjligt.

Jag har numera nästan förloratt hoppet att ännu en gång återse fosterjorden om ej Kungen ville mig återkalla. Han har mer än en gång lofvat muntligen detta när jag var sista gången i Stockholm. Kung Oscar sade mig när jag tog afsked: ”Jag kallar dig tillbaka när Sverige hafver nödigt sina söhner, tills dess var tapper och hedra det svenska namnet i södern, i öknen och i den armée som du tjenar; du är nu adlig och ädel riddare, för då din värja som gjorde Bernadotte i Frankrike och som gjorde Gustave Wasa i Dalarne.”

Dessa ord gjorde mig godt, ty, tänkte jag, kungen glömmet ej den som till hvilken han så har talat och jag vet att han ej glömt, men när kommer stunden att blöda och dö för den höga och ädla Norden. Om jag faller här i en främmande tjenst, under en brännande sol hvad nytta har då mit fosterland af mina studier, af mina mödor och af mina utståndna faror? Ingen! Ty alla papper af en fallen officier äro upptagna på ett register och afsända till det franska Krigsministeriet och der bevarade tills man kann använda dessa upplysningar af hvilka många äro af ett högt intresse, isynnerhet de som äro af officerare som hafva varit långt nere i södern.

Nu vet jag ej just stort hvad jag har mer att säga eder, kjära släktingar och goda syster, annat än att jag väntar 2 saker: 1° Ett bref från eder och 2° att blifva sänd i en expedition som går igenom Afrika ock kanhända, om vi leva, till Zanzibar. Detta skulle då blifva en af de sista innan vi gå att attackera Tunis, men det är mycket svårt att hafva soldater som gå med godt mod vetande att döden kann vänta dem på hvarje steg som de göra frammåt.

Jag begagnar detta tillfälle pour lyckönska eder alla lycklig och god Julhelg; och ett godt nytt år! Måtte Herrans wälsignelse vara med eder alla, måtte den gode Gudens nåd leda dem som ännu irra i mörkret. Måtte Gud skydda eders hälsa, själar, lif och skördar!

Bedjen i Julottan för eders stackars Brodersohn och Kusin, men bättre än så: ”Broder” i Jesus-Christus.

Tänk på detta barn som blef född för att vara allas vår frälsare! Kann det vara en själ hos oss, i den höga Norden, som ej böjen sina knän för detta

höga majestät, Himmelens och jordens Herre? Nej! Norden har ännu trogna själar och tappra män! Här i södern griper ogudaktigheten rysansvärdt omkring. Snart nog är ingenting heligt, ej ens altaret, men så är tidens gång. Jag vill blifva min Gud och Herre trogen till sista stunden och då kann jag med säkerhet räkna på Hans nåd och barmhärtighet för sin arma syndare, men trogna tjenare. Nu har jag ej mycket mer att tillägga; endast bönen att snart skrifva ty tiden är kort, och att gifva min adresse.

Tiaret, Prov: d'Oran den 14 Mars 1879

Bästa Syster Olivia!

Förlåt mig att jag dröjt sålänge med att skrifva, men när du får höra orsaken så vet jag nog att du ursäktar mig. Mitt långa dröjsmål kommer derutaf att jag för nära 3 månader sedan blef blaserad i hufvudet af en kulskärfva, som kastade mig på sjuksängen och hvarifrån jag nu för blott 8 dagar sedan uppstått; man har under 3 veckors tid tviflat om att jag skulle kunna gå igenom, men med Guds hjälp har jag dock kommit undan ehuru jag ännu är rätt svag, men jag går dock uppe nu.

Ack om du min kära Syster kunde veta huru gjerna jag ville taga afsked ur denna tjänst och komma hem till Sverige igen för att der i mitt fosterland få lugnt sluta mina dagar, men emedan Jag hvarken har förmögenhet eller en plats så kan jag ej lefva i Sverige, och derföre måste jag troligtvis hålla ut till ändan. Min hälsa är mycket vacklande iföljd af de utståndna mödorna i detta förfärligt heta klimat, ock tänk dig att det nu är snart 11 år sedan jag for hemifrån för första gången, ja efter elfva år! det är långt.

Huru befinner i eder alla derhemma i bland snö och is? Lefva ännu alla goda släktingar och vänner? Tala om allt detta för mig när du skrifver, och skrif så snart som möjligt ty i Maj månad måste jag åter rycka ut om min hälsa möjligtvis medgifver det, hvar jag går vet jag ännu ej, men nog blir det för lång tid ty de Afrikanska stammarna äro långt ifrån lungna, hvarje dag nästan så finna de upp nya knep för att oro våra utposter och våra långt framskutna förtrupper.

När du skrifver så glöm ej att gifva mig Herr Karl Grafströms adresse, jag skulle gjerna villja skrifva till honom några ord, glöm ej att hällsa honom några ord, glöm ej att hällsa honom från mig.

Glöm ej heller att tala om för mig huru i ha'n det alla. Har vintern varit sträng hos eder, går comersen bra, hafven i haft god gröda detta år? Ack huru jag önskar att Herren måtte hafva välsignadt edra fält och åkrar!

Den lilla fästning som som vi nu ligga uti kallas Tiaret, den är mycket högt belägen i under vintern har man haft något snö här. Här i afrika är det ej underligt att man ser snö på de högt belägna platserna, och mången gång snögar det om natten och nar solen kommer på himmelen så är hettan förfärlig, derföre är också klimatet så osundt. Öfverallt är det febrar och kolera, man börjar nu äfven att darra för pesten som kan komma från den asiatiska sidan. Oh huru lyckligt är ej det nordliga Sverige! der veten i ej af dessa dödade sjukdommar som ej ens hafva ett namn i det svenska språket, mycket mindre då farsoter.

Legionären Jean de Felldihns brev (1874-1879)

Jag har nu ingenting mer att säga dig, min käraste syster; kanhända har du i tidningarne sett mig omnämnas, ty jag vet att jag ett par gånger blifvit med beröm omnämd. Jag beder dig att hjertligen hällsa Farbror och Faster samt alla andra af våra släktingar; glöm ej Anna i Berge och hennes man samt Farbror och Faster Edström! Och Janne Felldin samt hans gumma lilla! Men jag kommer ej ihåg alla, men jag säger dig blott: ingen nämnd, ingen glömd!

Sist jag skref så trodde jag väl ej att jag skulle skrifva något mer, ty den colonne som vi gjordt i södern ansågs vara mycket farlig, och jag har riktigt nog fått erfara det. Lef nu väl, måtte den gode Guden välsigna, skydda och bevara eder alla! Adressera ditt nästa bref hit på Tiaret så kommer det mig nog i händer.

Din rätt hjertligen tillgifvna vän och broder
Johannes de Felldihnj
Sous Lieutenant